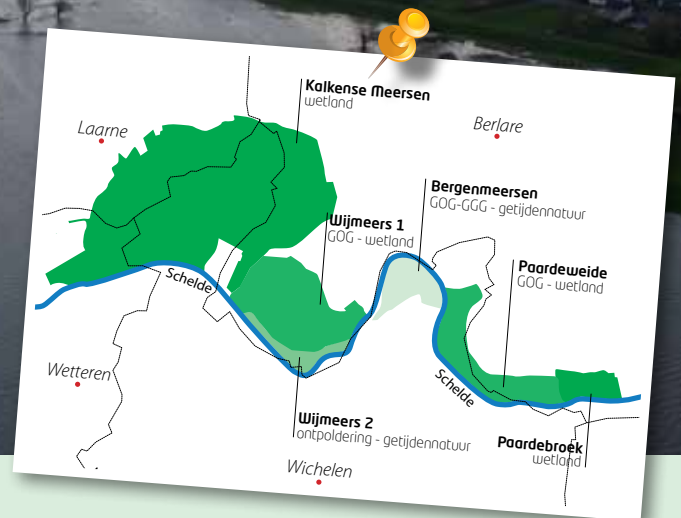

Ontmoet de Schelde

Sigmaplan
Kalkense Meersen

Februari 2014

Waterbuffers bewijzen hun nut

“De combinatie van springtij en een noordwesterstorm op zee hebben op sinterklaasdag van vorig jaar gelukkig geen ravage aangericht. Dat is te danken aan het SigmaPlan, een grootscheepse operatie voor meer waterveiligheid en natuurontwikkeling langs de Schelde en haar zijrivieren. In jouw buurt traden de gecontroleerde overstromingsgebieden Paardeweide (Berglare) en Bergenmeersen (Wichelen) tijdens de zogenaamde sinterklaasstorm succesvol in werking.

Paardeweide en Bergenmeersen maken deel uit van het SigmaProject Cluster Kalkense Meersen. Dat project omvat een gebied van in totaal duizend hectare en telt zes deelprojecten. Deze nieuwsbrief neemt de vijf meest gevorderde deelprojecten onder de loep. Naast Bergenmeersen – waar begin 2013 een unieke sluisconstructie in gebruik werd genomen – en Paardeweide gaat het nog om Wijmeers 1 en 2 en de Kalkense Meersen. Die gebieden krijgen stilaan vorm als

waterbuffer en/of natuurparel. In het deelgebied Paardeweide hebben we een rietatol aangelegd. In de Kalkense Meersen helpen de landbouwers mee om de grutto te beschermen.

Bovendien loopt er in het gebied een bijzonder kunstproject en werden er interessante bodemschatten aangetroffen. In deze nieuwsbrief maak je ook kennis met het gloednieuwe leerpad. Voor een interactieve kennismaking met het project kun je voortaan terecht in de educatieve infoket in Uitbergen. Jouw bezoek meer dan waard!”

Michaël De Beukelaer-Dossche

projectingenieur Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)

Dominiek Decluyre

projectleider Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)

Nu al winst voor veiligheid en natuur

© Vlied - Yves Adams

Het overstromingsgebied Bergenmeersen kun je verkennen via een vlonderpad.

Nog geen negen maanden nadat de sluisen in Bergenmeersen voor het eerst geopend werden, bewezen ze al hun nut. Op sinterklaasdag bufferde het pas aangelegde overstromingsgebied Bergenmeersen de extreem hoge waterstanden op de Schelde. Ondertussen ontwikkelt zich hier langzaam maar zeker uiterst zeldzame getijdennatuur.

Samen met Wijmeers en Paardeweide vormt Bergenmeersen (42 hectare) op het grondgebied van Wichelen een van de meest strategische plekken van het Zeescheldebekken om extreme hoogwaters gecontroleerd op te vangen. Dat gebeurde zelfs nog niet zo lang geleden, toen de sinterklaasstorm over Vlaanderen raasde. Door de combinatie van een noordwesterstorm op zee en springtij werden in het hele Zeescheldebekken hoge waterstanden bereikt en traden verschillende overstromingsgebieden, waaronder Bergenmeersen, in werking.

Bergenmeersen werd in april 2013 in gebruik genomen als gecontroleerd overstromingsgebied met gereduceerd getij (GOG-GGG).

Zo'n gebied beschermt ons tegen overstromingen en zorgt tegelijk voor waardevolle natuur. Tijdens een storm stroomt het overvloedige Scheldewater het overstromingsgebied binnen over de overlooppad. Het overstromingsgebied doet dienst als waterbuffer totdat het waterpeil van de Schelde weer gezakt is. Tijdens de rest van het jaar, als het niet stormt, vloeit er dagelijks een beetje water in en uit via de sluis, op het ritme van het getij. Daardoor ontstaat er langzaam maar zeker zoete getijdennatuur, met slikken en schorren en wilgenvloedbos.

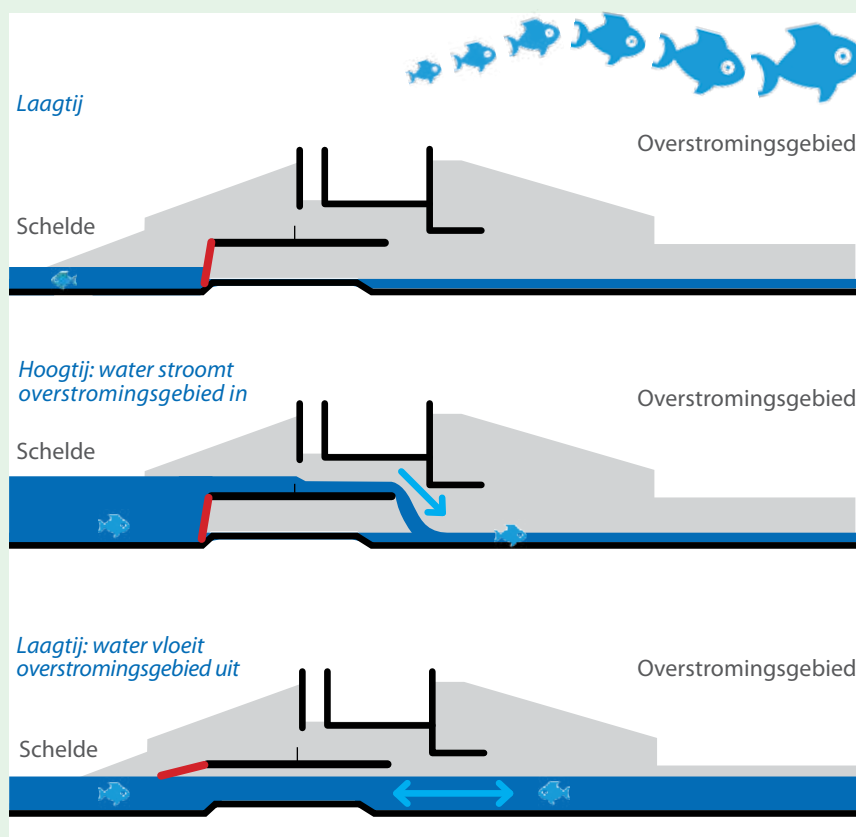
Het resultaat van de natuurontwikkeling overtreft nu al de verwachtingen: een half jaar nadat de in- en uitwateringssluizen werd geopend,

doken de eerste slikplaten in Bergenmeersen al op. Dat een GOG-GGG de veiligheidsfunctie van een overstromingsgebied probleemloos combineert met natuurherstel, wordt in Bergenmeersen dus mooi aangetoond.

Zin om Bergenmeersen te verkennen? Surf dan naar www.routeyou.com en download via de zoekwoorden 'op het ritme van eb en vloed' een prachtige wandelroute!

route * you
www.routeyou.com

De projectpartners van de Cluster Kalkense Meersen hebben een gespecialiseerd projectboek gemaakt over de context, het ontwerp, de realisatie en de monitoring in Bergenmeersen. Dat boek kun je downloaden via www.sigmaplan.be/nl/publicaties/kalkense-meersen of bestellen via info@sigmaplan.be.

Een visvriendelijke sluis

Tientallen stuwen, sluisen en gemalen: vissen moeten in België aardig wat hindernissen nemen om vrij te kunnen zwemmen. De in- en uitwateringssluis in Bergenmeersen is op maat van vissen gemaakt. Ze kunnen er vlot in en uit zwemmen.

De constructie is zo gebouwd dat de Schelde en de kreek in het overstromingsgebied maximaal doorgang verlenen aan migrerende vissen. Tijdens een groot deel van de getijdencyclus is dat mogelijk.

Als het water van de Schelde stijgt en het overstromingsgebied in werking treedt, kunnen de vissen door de sluis zwemmen, het gebied in. Als het waterpeil weer daalt, loopt het overstromingsgebied leeg via de uitwateringssluis. Via die sluis zwemmen de vissen dan opnieuw de Schelde in en uit.

Veiligheid en natte natuur in Paardeweide

Paardeweide overstroomt maar één keer per jaar. De rest van de tijd krijgt natte natuur (wetland) vrij spel.

Het deelgebied Paardeweide in Berlare en Wichelen werd enkele jaren geleden al ingericht als gecontroleerd overstromingsgebied (GOG). Nu wordt het gebied ook omgevormd tot wetland, zeg maar 'natte natuur'. Op die manier gaan veiligheid en natuurontwikkeling er hand in hand, volledig volgens de filosofie van het Sigmaphan.

De werking van Paardeweide als GOG blijft behouden en wordt zelfs versterkt. Zo hebben we in nauw overleg met de gemeentebesturen de bestaande ringdijk verstevigd en verhoogd. In de loop van 2014 wordt de dijk afgewerkt, zodat fietsers en wandelaars die weer kunnen gebruiken. Om het transport over de weg te verminderen werd het zand voor de dijk aangevoerd vanuit het zuidelijke deel van Paardeweide. Daar werd een drassig gebied uitgegraven. Zo kan natte natuur er zich ontwikkelen en kunnen we meer water bergen.

Uitwateringsluizen

In Paardeweide zijn er momenteel zes uitwateringskokers. Langs daar kan het water wegstromen uit het overstromingsgebied als het waterpeil na een overstroming weer daalt. Nu bouwen we een bijkomende uitwateringsconstructie om de vlotte uitwatering van het

gebied te verzekeren. De bouw van die uitwateringsconstructie is bijna afgerond. Om Paardeweide te vernatten zullen we stuwen plaatsen op die uitwateringskokers. Die regelen het waterpeil in functie van de natuurontwikkeling tot wetland.

Een bijkomende uitwateringssluis wordt afgewerkt zodat het gebied nog beter kan functioneren. Onder aan de overloopdijk werden dissipatiegrachten aangelegd die erosie in het gebied moeten vermijden. Die bewegen onlangs nog hun nut tijdens de sinterklaasstorm, toen het gebied onder water liep.

Natte natuur met de hulp van landbouwers

Omdat Paardeweide gemiddeld slechts eenmaal per jaar overstroomt, kan er ondertussen ook wetland groeien. Wetland is natte natuur die niet onder invloed van het ge-

tij staat. Zo beschermt Paardeweide tegen overstromingen én is er tegelijk ruimte voor unieke Scheldenatuur.

Wetlands bestaan uit heel gevarieerde natuur in een afwisselend landschap van natte weilanden, riet, open water en elzenbroekbos. In Paardeweide ontwikkelen zich in de hogergelegen delen vooral natte dottergraslanden, afgewisseld met kamgrasland en glanshaverhooiland. Voor het hooibeheer zullen we samenwerken met lokale landbouwers. De toegangswegen voor landbouwvoertuigen zijn ondertussen aangelegd.

Vistrap

In Paardeweide schenken we ook bijzondere aandacht aan vissen door een vistrap aan te leggen. Sommige vissoorten ondervinden in beken en grachten immers hinder door stuwen als ze zich willen voortplanten in een

Een vistrap of vispassage geeft vissen toegang tot een gebied dat door een dijk, dam, stuw of sluis ontoegankelijk is geworden.

hogergelegen gebied. Een stuw beperkt de vissen in hun trekgedrag. Een vistrap splitst het te overbruggen hoogteverschil echter op in kleinere stappen. Dat gebeurt met tussenschotten waarin openingen zijn gemaakt. Langs die openingen kunnen vissen de rivier op en af zwemmen.

Wandelpad

Voor wandelaars wordt er na de werken een wandelpad door Paardeweide aangelegd. Via dat pad kun je wandelen in het oostelijke deel van het projectgebied. Zo maak je van dichtbij kennis met onder meer Paardebroek, het overstromingsgebied Paardeweide, de vistrappen en het rietatol.

Promenade langs de Schelde

Aan de overkant van de Schelde – ter hoogte van het Sociaal Huis in Oud Dorp in Wichelen – wil het gemeentebestuur een heuse promenade aanleggen. De befaamde promenade maakt deel uit van het masterplan om Wichelen dicht bij de Schelde te brengen en een groenpark in te richten tussen het Sociaal Huis en rustoord Molenkouter. De promenade biedt binnenkort een prachtig uitzicht over Paardeweide. Om de plannen van Wichelen af te stemmen op de dijkaanpassingen die W&Z zal uitvoeren, hebben de gemeente en W&Z een samenwerkingsovereenkomst gesloten.

Hopelijk vindt het woudaapje snel zijn weg naar het rietatol.

Eilandjes van riet

In het oostelijke deel van Paardeweide is een uitgestrekt rietveld of 'rietatol' aangelegd. Om archeologische bodemschatten niet te schaden bleek dat de beste locatie. Het rietatol is zo ontworpen dat er een mix voorkomt van diep en ondiep water, afgewisseld met hogere ruggen waarop riet zich kan ontwikkelen. Het doel is om hiermee 'moeilijkere' vogelsoorten aan te trekken, zoals het woudaapje, de kwak en de roerdomp, ook wel moerasreiger genoemd. In de rietpartijen zullen ook kleinere rietvogels, zoals de snor, de kleine karekiet en de rietzanger, hun gading vinden. Het water tussen het riet staat in verbinding met de Schelde via de uitwateringssluizen, zodat het door vissen bevolkt kan worden. Denk maar aan de bittervoorn en de stekelbaars. Sommige daarvan staan op het menu van de moerasreiger.

Mix van wetland en getijdennatuur in Wijmeers

© Vrida - Yves Adams

Aanleg van de ringdijk

In het deelgebied Wijmeers zijn de werken ondertussen een jaar aan de gang. Zo verhogen we de bescherming tegen overstromingen en komen er wetlands en getijdennatuur.

Wijmeers (144 hectare) omvat twee delen: Wijmeers 1 en Wijmeers 2. Wijmeers 1, dat grenst aan de Kalkense Meersen, wordt een gecontroleerd overstromingsgebied met wetland in de vorm van vochtige graslanden en broekbossen. Een ringdijk rond Wijmeers 1 moet het instromende Scheldewater bij overstromingen tegenhouden en het achterland voor wateroverlast behoeden. Rond Slot, ter hoogte van de Kouterstraat, krijgt de ringdijk stilaan vorm.

Om het transport over de weg te beperken gebruiken we voor de aanleg van die ringdijk zoveel mogelijk zand uit de Schelde. Zo is het zand afkomstig van de onderhoudswerkzaamheden die een jaar geleden in Uitbergen zijn uitgevoerd. Het gebaggerde zand werd toen voorlopig opgeslagen in Wijmeers 2 en doet nu dienst als bouw materiaal voor de dijk.

Compartimenteringsdijk

Wijmeers 1 is een overstromingsgebied, maar zal niet constant onder water staan, integendeel. De zuidelijke kom zal maar één keer om de vijftig jaar overstromen, de noordelijke kom zelfs maar één keer om de honderd jaar. Wijmeers 1 treedt pas in werking als de andere overstromingsgebieden – Bergenmeersen en Paardeweide – al gevuld zijn. Een compartimenteringsdijk scheidt de noordelijke en zuidelijke kom van Wijmeers 1 van elkaar. De bouw van die dijk ter hoogte van de Grote Kouterstraat staat dit jaar op het programma.

Ontpoldering

Dit jaar wordt ook de overloopdijk tussen Wijmeers 1 en Wijmeers 2 aangelegd. Wijmeers 2 wordt daarna immers ontpolderd, waardoor het water er vrij spel krijgt. Pas nadat de ringdijk en de overloopdijk klaar zijn, worden er openingen in de bestaande Scheldebijk ge-

maakt om het water in Wijmeers 2 te laten binnenstromen. De ontpoldering geeft de Schelde meer ruimte en haalt de druk van de ketel bij overstromingen. Twee keer per dag zal er water in het gebied stromen, op het ritme van eb en vloed. Daardoor ontstaat er na verloop van tijd unieke getijdennatuur met zoetwaterslikken en -schorren. De werken aan de uitwateringssluizen naar de Schelde zijn volop aan de gang. Eén uitwateringssluis is klaar; de andere wordt momenteel afgewerkt. Die sluis zorgen ervoor dat het water terug kan vloeien naar de Schelde.

Een van de twee uitwateringssluizen in Wijmeers 2

Sporen uit het verleden

Voor een Sigmagebied wordt ingericht, gebeurt er altijd een archeologisch onderzoek. De voorbije jaren kwamen er in de Cluster Kalkense Meersen al heel wat sporen uit het verleden aan het licht. Dit jaar groeven archeologen op het dijktracé op de duin van Uitbergen een aantal uitzonderlijke vondsten uit het laatneolithicum op.

Het terreinonderzoek vond plaats tussen half april en half juli 2013. Tijdens het veldwerk zijn verschillende duizenden vuursteen- en aardewerkfragmenten ontdekt. Daarbij trof men een aantal uitzonderlijke vondsten aan, zoals sierraden, weefgewichten, pijlpunten en vele fragmenten van geslepen bijlen. De meeste dateren van 4700 tot 4100 jaar voor onze tijdrekening (laatneolithicum).

Bovendien kwam er een bijna volledige gebouwplattegrond aan het licht. Het gebouw dateert wellicht uit het begin van de late ijzertijd, zo'n 500 à 375 jaar voor onze tijdrekening. Van het opgegraven gebouwtype is slechts één vergelijkbaar exemplaar in Vlaanderen gekend, dat zich in Zele bevindt.

Omdat die historische schatten zo bijzonder zijn, heeft W&Z een overeenkomst gesloten met het Provinciaal Archeologisch Museum Zuid-Oost-Vlaanderen in Velzeke. Daar worden de vondsten opgeslagen in een depot, waar ze verder bestudeerd kunnen worden. De meest unieke vondsten krijgen een plek in de permanente tentoonstelling van het museum.

Ook in de interactieve infokeet over de Cluster Kalkense Meersen in Uitbergen worden enkele historische schatten tentoongesteld. Hierover lees je meer op pagina 10 en 11.

De opgegraven grond gaat door een zeef die doet denken aan die van een goudzoeker.

Landbouwers geven grutto vleugels in de Kalkense Meersen

© Milda - Fotos Adamo

Landbouwers maaien pas na 15 juni om de gruttonesten te beschermen.

In de open graslanden van de Kalkense Meersen tref je veel weidevogels aan. De meest opmerkelijke bewoner van het gebied is ongetwijfeld de grutto. Ook bij de omvorming tot wetland krijgt die sierlijke steltloper bijzondere aandacht. In afwachting van de toekomstige inrichting geven landbouwers de grutto al een duwtje in de rug.

De Kalkense Meersen verwelkomen elk jaar weer in maart de grutto's die overwinterd hebben in de rijstvelden van West-Afrika. In de natte weilanden van de Kalkense Meersen maken ze nesten en eten ze wormen, insecten en larven van insecten.

Broedsucces

Het Regionaal Landschap Schelde-Durme begeleidt landbouwers bij het weidevogelbeheer van de Kalkense Meersen. Het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) maakt daarvoor jaarlijks 30 000 euro vrij.

In 2013 werkte het Regionaal Landschap samen met vijftien landbouwers op 87 hectare perceelsdekkende maatregelen uit. Zo kunnen de grutto, maar ook de Kievit en de kwartelkoning effectief beschermd worden.

Hooilanden

Heel wat landbouwers in de Kalkense Meersen werken dan ook graag mee aan de bescherming van de grutto. Hoe gaat dat in zijn werk? De landbouwers kunnen – tegen een vergoeding – de hooilanden pas vanaf 15 juni maaien. Daardoor kunnen planten zaad vormen en krijgen grutto's de kans om hun jongen ongestoord groot te brengen. Ook extensieve beweiding is mogelijk. Hierbij laten de landbouwers in het broedseizoen maar twee runderen per hectare het weiland begrazen. Dat verbetert de kwaliteit van het weidevogelgebied sterk.

De grutto, ereburger van de Kalkense Meersen

Met succes, als een koud voorjaar tenminste geen roet in het eten gooit. Zo bleek uit een broedvogelinventarisatie van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) en het Regionaal Landschap Schelde-Durme (www.rlsd.be) dat er in 2013 waarschijnlijk maar dertien gruttokoppels konden broeden. In 2012 lag dat aantal nog een pak hoger. Eenzelfde tendens deed zich ook in de rest van Vlaanderen voor. Het slechte voorjaar verklaart vermoedelijk het lagere broedsucces in 2013. Bovendien blijft het totale aantal grutto's door de jaren heen stabiel met ongeveer 24 koppels. Als je weet dat er in totaal maar een duizendtal broedparen van de grutto zijn in Vlaanderen, is het niet verwonderlijk dat hij ereburger is van de Kalkense Meersen. En dat mede dankzij de inzet van vele landbouwers!

Zin om de Kalkense Meersen te verkennen? Surf dan naar www.routeyou.com en download via de zoekwoorden 'Kalkense Meersen' en 'stiltewandeling' een prachtige wandelroute!

© Wilda - Yves Adams

Ecologisch verantwoorde kunst met wilgentenen en oude knotwilgen

Wilgenkunstwerk

Kunstenaar Will Beckers creëerde in de Kalkense Meersen de ultieme combinatie van kunst en natuur. Op en rond vijftien oude knotwilgen maakte hij een organisch vlechtwerk van duizenden wilgentenen. Het ecologische kunstwerk is een onderdeel van Beeldenstroom, een verzameling van permanente en tijdelijke ecologische kunstwerken langs de Schelde. De komende jaren zullen zoveel mogelijk soorten wilgen (geslacht *Salix*) verder vervlochten worden. Vandaar de naam van het kunstwerk 'Salicetum', wat wilgencollectie betekent. Aan keuze heeft de kunstenaar geen gebrek. Alleen al in Vlaanderen groeien 63 wilgenvariëteiten.

Vliegende start voor interactieve infokeet

Deze belhamels waren alvast erg enthousiast over de nieuwe infokeet.

Geen beter moment om een infokeet te openen over het Sigmaproject Cluster Kalkense Meersen dan op 5 december 2013. Terwijl de leerlingen van het vijfde leerjaar van basisschool De Belhamel uit Bruinbeke (Schellebelle) spelenderwijs kennismaakten met het Vlaamse overstromingsbeleid, raasde de sinterklaasstorm met volle kracht over het gebied. De infokeet staat nog stevig op haar grondvesten en verwelkomt bezoekers die meer willen weten over het Sigmaplan.

De infokeet in de Grote Kouterstraat in Uitbergen is de eerste infokeet van het Sigmaplan op maat van kinderen. De leerlingen van De Belhamel gaven de aftrap en werden ondergedompeld in de thema's van het Sigmaproject Cluster Kalkense Meersen: veiligheid, natuur, landbouw, recreatie en archeologie.

Het kenniswiel verschaft op een ludieke manier een borm van informatie over alle aspecten van dit Sigmaproject.

Echte historische vondsten worden uit de voelbak opgeduikeld!

Dieren en planten met de raarste namen bevolken het gebied. Je ontdekt ze op de beeldenstrook.

© Elisabeth Verwaest

De archeologische vitrinekast is een echte blikvanger!

De grote overzichtskaart toont wat er zich hier in het verleden afspeelde, maar ook de toekomstplannen.

© Elisabeth Verwaest

Met de overstromingstafel bootsen de leerlingen zelf een overstroming na.

Leerlingen van de technische school van Oudenaarde staken een handje toe bij het plaatsen van de leerpadborden in Bergenmeersen.

Fonkelnieuw leerp pad

Sinds dit najaar hebben de Sigmagebieden Bergenmeersen en binnenkort ook Paardeweide, als de werken er afgerond zijn, er een extra troef bij. Twee fonkelnieuwe leerpaden van in totaal drie kilometer nodigen scholen en passanten uit voor een duik in de wonderde wereld van de Schelde en de Sigmaprojecten. De infoborden van het ANB en W&Z geven je een inzicht in de werking van de overstromingsgebieden. Ook over de archeologische vondsten en de unieke natuur kom je tijdens je wandeling door het prachtige landschap alles te weten. Getijdennatuur, wetlands, in- en uitwateringsluizen, muggenruggen, vismigratie, het Schelde-ecosysteem en rietatollen hebben binnenkort geen geheimen meer. Een uitstap zeker waard!

De leerpaden worden op maat van een Sigmagebied uitgewerkt.

Van beeldenstrook tot voelbak

De beeldenstrook met planten en dieren uit de streek troonde de leerlingen mee door de hele infokeet. Bij het interactieve kenniswiel linkten de kinderen thematische beelden aan elkaar. Als ze daarin slaagden, kregen ze een leuk filmpje te zien, met tekst en uitleg.

Bij de overstromingstafel konden ze zelf de werking van een overstromingsgebied nabootsen. Door een klein beetje aan een pomp te draaien werd de dagelijkse getijdenwerking nagebootst en zagen de leerlingen hoe er langzaam aan getijdennatuur ontstaat in geulen en kreken. Door extra veel water op te pompen veroorzaakten ze een stormtij. Zo zagen ze dat de bewoners rond de Schelde zelfs dan geen natte voeten krijgen. Op de vloer, centraal in de infokeet, prijkt een grote luchtfoto die toont hoe het gebied er straks zal uitzien. De leerlingen vergaapten zich ook aan historische schatten die in het gebied zijn opgegraven. In de voelbak met echte archeologische vondsten konden ze zich ten slotte helemaal uitleven.

Na een lekkere wafel en een tas warme chocomelk werden de Belhamels afgelost door buurtbewoners, gemeentelieden en natuur- en landbouworganisaties, die ook een kijkje kwamen nemen. W&Z en het ANB verwelkomden hen met een woordje uitleg over het Sigmaproject Cluster Kalkense Meersen. Met een hapje en een drankje werd de vliegende start van de infokeet afgesloten.

Wil je ook een bezoek brengen aan de infokeet, in groep of met je klas? Aarzel dan niet en maak snel een afspraak. Voor groepen tot vijftig personen neem je contact op met keetwachtster Sandra Van de Walle (via sandravandewalle@outlook.com of 09 360 28 03). In de leidraad voor leerkrachten en gidsen vind je alle informatie om je weg te vinden in de infokeet. Download de leidraad via www.sigmaplan.be/kalkense-meersen. Een bezoekje kun je ook combineren met activiteiten op het terrein of een tocht langs de leerpaden.

Stand van zaken

In Paardeweide en Wijmeers 1 en 2 zijn de werken nog volop aan de gang. In Bergenmeersen is de inrichting reeds afgerond. In de Kalkense Meersen en Paardebroek starten we met het omvormingsbeheer van zodra de percelen verworven zijn.

Bergenmeersen	<ul style="list-style-type: none">• Afronding terreinwerken (april 2013)
Paardeweide	<ul style="list-style-type: none">• Afwerking ringdijk (voorjaar 2014)• Afwerking uitwateringssluizen (voorjaar 2014)• Aanleg vistrap (voorjaar 2014)
Paardebroek	<ul style="list-style-type: none">• Aanleg schermbeplanting (maart 2013)• Opmaak GRUP en onteigeningsplan (2014)
Wijmeers	<ul style="list-style-type: none">• Verdere bouw ringdijk Wijmeers 1 (2014)• Bouw compartimenteringsdijk (voorjaar 2014)• Bouw overlooptdijk als ringdijk is afgewerkt (voorjaar 2014)• Bouw twee uitwateringssluizen (voorjaar 2014)• Bressen in dijk Wijmeers 2 voor ontpoldering (ten vroegste 2015)
Kalkense Meersen	<ul style="list-style-type: none">• Uitbreiding wilgencollectie (Salicetum) van kunstenaar Will Beckers (2014)• Afkoppelingsproject hemelwater in Kalken-dorp, waarbij de Kalkenvaart wordt verlengd binnen het projectgebied Kalkense Meersen om het hemelwater op te vangen. Het nieuwe stuk waterloop krijgt een natuurlijke inrichting met brede rietkragen en een visvriendelijke stuw (tijdstip nog te bepalen).• Dijkwerken vanaf de kaaien op de rechteroever in Wetteren (voorjaar 2014)

Contact

Meer informatie over het Sigmaplan vind je op www.sigmaplan.be.

Met vragen kun je terecht bij de projectleiders:

Michaël De Beukelaer-Dossche

Projectingenieur
Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z)
T 03 224 67 11
michael.debeukelaer-dossche@wenz.be

Dominiek Decleyre

Projectleider
Agentschap voor Natuur en Bos (ANB)
T 09 265 46 44
dominiek.decleyre@lne.vlaanderen.be

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Waterwegen en Zeekanaal NV
Afdeling Zeeschelde
ir. Wim Dauwe
Lange Kievitstraat 111-113 bus 44
2018 Antwerpen

Redactie

Pantarein in een consortium met
Technum en DenS Communicatie

Gedrukt op gerecycleerd papier

www.sigmaplan.be

